

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 74. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

A kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési iratokban.

Megjelenik

vasár- és ünneppok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, március 31.

A vashidakról.

Nagybecskerek, március 31.

Immár tisztában vagyunk azzal, hogy mennyi pénzbe kerül az első vashíd a városnak. Az alábbi részletes számadásból kitűnik, hogy az a költség jóval több, mint amennyire a városatyák el voltak készülve. Kerül ugyanis az alépitmény 172.130 koronába. Ehhez hozzá számítva a vasszerkezet költségeit 51.885 korona, kerül a kishíd összesen 224.015 koronába, vagyis olyan összegbe, melynek a kamatját aligha fogja valamikor kiadni a befolyó vámjövedelem.

Olvasóink megnyugtatóra azonban egyúttal megemlítjük, hogy beavatott körök állítása szerint a nagyhid csak 156 ezer koronába, tehát sokkal kevesebbe fog kerülni a kishidnál. A két hid tehát együttvéve 380 ezer koronába jön s így a felvett híd költsései még meg is takarít a város valamit.

Ez szolgáljon egyelőre az adófizetők megnyugtatóra. Mi a magunk részéről csak azt kívánjuk, hogy a lezárolás adatai annak idején azokkal egyezzenek, melyek fentebb olvashatók.

A lezárolásról a következő adatokat közölhetjük:

A hídépítési bizottság tegnapi ülésében foglalkozott a kishíd végleges lezárolásával. Mint ismeretes, Nagybecskerek város 1902. évi május hó 10-én tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta az építéshez szükséges 440.000 koronás költségek felvételét. A munkák kiadására 1903. évi január hó 15-én nyilvános versenytárgyalás tartott. Ezen versenytárgyalás eredményét elbíráló keressé miniszteri rendelet folytán Nagybecskerek város Rauch Árpád és Fekete Henrik vállalkozók kivitelle legalkalmasabb ajánlatát fogadta el, kikkel a csatolt szerződés 1903. évi június hó 26-án megkötött. Ezen szerződést Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága 1903. évi augusztus hó 31-én tartott rendkívüli közgyűlésében jóváhagyta. Ezen szerződésben kötelezte magát a vállalkozó, hogy a munkákat a kiírási tervezet, illetve a jóváhagyandó részlettervek szerint 152.031 korona 43 fillérért elkészíti. Ezen összegből 10418 korona 20 fillér egység-

áros munka, míg a többi 141.613 korona 23 fillér átanyagnak tekintendő. A vállalkozónak a munkát 1903. évi július 10-én adták át, július 16-án megkezdtek s a hídfelet 1903. november 26-án, egyéb munkálatokat március 23-án fejezte be. A vállalkozó 24.000 korona biztosítékot tett le. A vállalkozók a munkálatok alatt részletfizetésben részesültek, összesen 145.800 koronában. Az építés közvetlen ellenőrzésével Gombos Mihály kir. mérnök volt megbízva; az időszaki központi felügyeletet pedig Buday Béla kir. főmérnök teljesítette. Gombos mérnök a következő leletet vette fel: A vállalat tárgyát képező összes munkák általánosságban a jóváhagyott terveknek és a műszaki követelményeknek mindenben megfelelően, kifogástalan minőségű anyagok felhasználásával és különös, dicséretreméltó külső eseménnyel hajtottak végre, a miért egy vállalat, mint az építészvezető teljes elismerést érdemel. A jóváhagyott tervben a szerződés mellékletét képező ajánlati tervekhez képest következő lényegesebb eltérések fordulnak elő:

a) A jobbparti feljáró 4% helyett 3% eséssel tervezetett.

b) A vontató utat a felvételi adatoknak megfelelő hosszban és a vontatás igényének megfelelően, továbbá a szükséges hátrahorgonyzásokkal tervezetett.

A jóváhagyott tervhez képest következő eltérések állapítottak meg:

a) A munkákért járó összeg 23975 koronára emelkedett.

b) A bégaparti templom előtti támfalra téglakerítés feleltetett, az ovodai és a koresma előtti támfalra új fedők helyeztetek el. A koresma mellett vaskoriát állítottak fel és a tölgyfakoriátok helyett Schlick-féle vaskoriátok szállítottak és a kockaköbörkiorathoz az előirányzott dunabogdányi trachit helyett ipolydamasdi kockakövek használtak.

Ezen módosítások a helyi viszonyoknál fogva, továbbá az utburkolat és koriát fenntartási költségeinek csökkentése érdekében indokoltak és minthogy ezekről a szerződéskötés alkalmával gondoskodás nem történt, ezek a hídépítési bizottság javaslataira a városi tanács által az építési naplohoz csatolt határozatokkal elrendeltettek és a mennyiben a szerződés az illető munkára egysegárat nem tartalmazott, a fizetendő egységárak a helyi viszonyoknak megfelelően, a vállalkozóval egyetértőleg megállapítottak.

c) A kövezés körül némi költségcsökkenés mutatkozik.

A lelet ezután felsorolja a kisebb hiányokat és eltéréseket, melyekkel azonban e helyen nem

foglalkozhatunk, annyival kevésbbé, mert azok nem jelentékenyek és végrehajtasuk a vállalkozó bentlővő biztosítékában bőséges fedezetet talál. A lezárolásból a következő adatokat emeljük ki: összes kereset 172.130 korona 51 fillér. Erre kifizettetett 145.800 korona, marad végjáródság 26330 korona.

Vállalkozó a jegyzőkönyvben foglaltaknak és a lezárolásnak helyességét elismeri és kijelenti, hogy a talált hiányok helyreállítása és a hátralékos munkák végrehajtása iránt intézkedik, valamint azt is, hogy a jelen hídépítésből kifolyólag a megállapított végjáródság kifizetése és bentlővő biztosítékának kiadása után Nagybecskerek városával szemben semmiféle további követelést nem támaszthat.

Ami a hid vasszerkezetének felülvizsgálata illeti, erre nézve a jegyzőkönyv a következőket tartalmazja: hogy a vasszerkezet kivételével a szab. oszt. magyar államvasut-társaság magyarországi bányái, hutái és uradalmának igazgatóságát bízta meg.

A szerződés értelmében a vasszerkezetnek a hidat megerősítő alkatrészeinek súlyát 735 mm-átszában, az öntött vas ellensúlyát 240 mm-átszában állapították meg.

A szerkezetet a vállalkozónak legkésőbb 1904. július 2-ikáig kellett elkészíteni, de már március 23-ikán készen volt a szerkezet, a melyért a vállalkozó egy évig tartozik jótállani.

A szerkezethez használandó anyagok gyártását Gállik István kir. főmérnök, míg a helyszíni szerelést Gombos Mihály kir. mérnök ellenőrizte.

A hídépítés színheiyén átvett vasszerkezet tényleges súlya 80.565 68 kilogrammot tett ki.

A felülvizsgálat a vasszerkezethez felhasználott anyagokat megfelelőnek s a gyártást kifogástalannak találta. A szerkezet szerelése a jóváhagyott terveknek és a műszaki követelményeknek szinten megfelelő.

A felülvizsgáló-bizottság konstatálja azonban, hogy az emelőszerkezet nincs üzemképes állapotban. Míg ugyanis az ajánlatban csatolt műszaki leírás értelmében a szerkezetet 8 embernek 5 perc alatt kellene fölemelni, a fölülvizsgálat alkalmával jóval nagyobb munkaerővel sem lehetett a szerkezetet a kellő magasságra fölemelni, ami az alkatrészek tökéletlen összeállításának tulajdonítható.

Ezt a hiányt a vállalkozónak 14 napon belül rendbe kell hozni s míg ez meg nem történik, a vállalkozó keresetéből az emelő berendezés egész szerződéses értékét, vagyis 4800 koronát visszatartanak.

Pótolni kell továbbá a vállalkozónak a

A „TORONTÁL“ tárcája

Iszonyu gyanu.

Miklós, az öreg szolga, levelet vitt be gazdájának, Boronkay Taszilónak.

Am a büszke ur kezébe se vette. Tudta: kitől jön. Azért meg se mozdult karosszékeében, hová betegsége nyugozta és ingerülten szolt:

— Hát csak bontsd fel, öreg! Nézegesd, olvasd. Jól betűzd ki minden sorát. Valamiféle rossz hirt sejttek.

— Dehogyan is rossz.

Ezen a mai napon, ezen semmi jót nem várok, Miklós! Hát tudod-e, hogy ma éppen négy esztendeje . . .

Az öreg szolga fölneáz, szemei elkomorodnak, azután halkán mondja:

— Tudom, csakugyan négy esztendeje.

— És elment! Itt hagyott. Elhagyott azzal a pazarló naplopóval. A Pálhalmi Kázmér felesége lett az én Melittám . . . Egy kalandoré az én egyetlen örökösöm . . . De olvasd csak, olvasd azt a levelet. Tudom, azt írja Melitta, hogy már szerencsétlenné tette. Olvasd, no, el vagyok rá készülve! Mindennap várom a hirt, de őt is, őt magát, Melittát! Nos, ugy-e?

De hát csupa örömhír a levél. Mindig és mindig!

Boronkay Tasziló egy szót sem szól, a mint hallgatja. Csak rázza a fejét s még csak nem is mormog magában. De mikor az öreg Miklós kimegy a szobából, Lankaföld ura fölemelkedik a párnával bélelt támlaszékéből, remegő

kezével szétnyitja az asztalra tett levelet, odasompolyog az ablakhoz, szemüvegét fölteszi és nagy titokban újra meg újra végigjártatja szemeit Melitta kezevonásain, a míg a betűk össze nem folynak öreg, nedves szemei előtt és górosösen ajkához nem nyomja az össze-gyűrt papírt.

Nem bízott már Miklósban sem az öreg ur, azért vigyázott, hogy bármit is eláruljon előtte. De odamondogatta neki:

— Együtt vénültünk meg, jó urad voltam mindig, de azért tudom, ő hozzájuk húzol, a halátlanokhoz. Irsz is nekik. Hát csak ird meg, hogy az én szívem el nem gyöngül. Csak ird meg nekik!

Miklós szelid hangon, de bátran szolt:

— Aztán mi haszna lenne belőle annak az áldott jó Melitta méltóságos asszonynak? Nem megszöndvedtek eléggé és nem sujtja ugy is az a kegyetlen végrendelet?

— Hallgass, hallgass! És most már takarodj ki!

Az öreg lovász kiosont; de megkönnyebbült, hogy újra előhozhatta a végrendeletet, melyet ő is aláírt, mint tanu. Ezt maga Boronkay Tasziló akarta így. Ezzel is megakartá bántani a gögös Kázmért, a kinek sejtelve sincs: mi vár reá, mihelyt apósa lehunyja szemeit.

Estefelé, mint rendszeren, átjött meghitt rokona, Pálhalmi Jenő, hogy a sakkjáték nemes szórakozását végigélvezze a hallgatag nagybáccsival. Meglepetve látta, hogy az öreg ur nagyon lehagolt, arca lazasan piros, szemei, melyeknek bágyadtsága olyan részvételtjes volt, most félelmesen csillognak. A hangja is ingerült, rekedtes, és a kéz, melyet maskor lanyhan nyujtott a ven-

dég felé, most erélyes mozdulattal ragadja meg az övét.

— Jó, hogy jössz! Alig birtam bevárni, hogy lássalak.

— Valami hír Melittáról?

— Új le, ide! — mutatott a mellette levő székre. — Azt akarom kérdeni: Jó lesz-e az a végrendelet, a hogy van?

— Már megint azzal vesződik, Tasziló bácsi? Soká lesz még, a míg . . .

— Ne ámíts, ne kinozz! Tudom én, mikor ütött az óram. Arra felelj, hogy nem játszhatnak-e ki engem? Jól kötöttem-e meg a kezét annak a pazarlónak, a ki, tudom, csak vagyonomra áhított . . .

— Szerette Melittát . . .

— Megboszulom magam. Haha! És mégis csak kötelességet teljesítettem. Te fogod végrehajtani. Ezzel is hadd sujtom őt, az erőszakos hódítót, aki feldulta házam nyugalmát.

Újra nevetett, oly bántón, oly kísértetiesen; és hosszú, fehér szakállá remegett, a mint intgetteit hozzá a fejével. És szemei kitágultak az indulattól. Jenő csak nézte, hogy a nagybetegben még ennyi életerő lakozik, ennyi szenvedély háborog.

— Nos, hát felelj már! Megtámadhatja-e a végrendeletet? Kijátszhatja-e Melitta?

— Melitta? Ó nem!

— Ráveszi az a rettenetes ember! Hisz elámitotta a szerelmével is . . .

— A közjegyző oly fényesen állította össze a pontokat, hogy semmi hézaga nem maradt . . .

— Nem maradt! . . . Nem! Még azt sem mondhatják, hogy bolond ember végrende-

jardapallókat szegélyező szögvasak egyrészt, továbbá az itt-ott hiányos fedőmázolást.

A próbaterhelésre vonatkozólag elmondja a jegyző, hogy a hidat folyóméterenként 3817 kilogramm folyamkavicssal terhelték meg.

A teherpróba alkalmával a hidfőknél függélyes elindulást nem észleltek, vízszintes irányban pedig legfőbb 1.5 mm. elmozdulás mutatkozott, a hidfőknek egymástól 1 mm.-el való eltávolodása részben 0.7 mm., részben 1.1 mm. behajlást okozott.

A szerkezeten a próba alatt és azután is semmiféle aggályos jelenség vagy meg nem engedett alakváltozás nem mutatkozott s a rugalmas és maradó áthajtások a megengedett határokon alul maradtak, szóval a szerkezet teherbírási szempontjából teljesen kifogástalannak s az említett pótlások kikötése mellett átvehetőnek találtatott.

A jegyzőkönyvben kiűntetett zámolási adatai szerint a költség 735 mmázsa hidszerkezet után 37 485 korona, 240 métermázsa ellensúly után 9600 kor., az emelő berendezés és biztonsági készülék után 4800 korona, összesen tehát 51.885 korona.

Ebből 5300 koronát a hiányok pótlásáig visszatartanak. A vállalkozó képviselője kijelentette, hogy a pótlások iránt haladéktalanul intézkedni fog s rajta lesz, hogy — ha csak előre nem látott akadályok nem merülnek föl — a hiányok 14 nap alatt pótolassanak.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 10 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Nagypéntek.

A keresztényen mythológiának legfelségebb strófái zengedeznek nyolc napon át: a pálmák vasárnapjától a föltámadás ünnepéig, a virágvasárnap hallelujától a husvét hallelujáig.

E strófák legfelségebbje, legigazabbja, legemblemibbe a nagypénteki strófa. . . Elhomályosul a nap, ég és föld megindul, a halottak sírjából kiszorodnak. . . Földi ítélkezésnek napja van ma s keresztire feszítették az embernek fiát. . .

A nagypénteki strófa csupa erő, csupa fájdalom, csupa mélységes sórtétség. . .

Nincs szebb, nincs megindítóbb strófája ennél a keresztényen mythológiának, mert ez borzalmasan igaz és emberi.

Labadéle pálmát, babért, virágot szórnak. Aztán rohansz próféta-hittel nagypéntek felé. Kakaskukorékolás előtt egyetlen Pétered is háromszor tagad meg. Töviskoronát raknak a fejére, megostoroznak, latrok közé szegeznek. Így jár, aki a világot meg akarja váltani s aki beleköt papi és világi fejedelmekbe. . .

Nagypéntek nem egyedül a vallásnak napja, sőt nem is a vallás. A husvét a vallás ünnepe. A vallás ad hűveinek megnyugvást, hitet, föltámadást és mennybéli üdvözletet, nagypéntek pedig adja az emberi dokumentumok dokumen-

tumát, a keresztrefeszítés igazságát, az apostolság anuságait. . .

Oh boldogok a hívők, kik ma sírnak, zokognak, de tudják, hogy már holnap este hallelujázní fognak.

A kiknek nem adatott a hit malasztja s a kiket sorvaszt az apostolkodásnak, világmegváltásnak kicsi vagy nagy láza, megállapodnak a nagypénteki strófánál s nem hiszik, hogy husvét volt volna s lenni fogjon valaha.

. . . Consumatum est. . . Elvégeztetett ez mindazokról, kik e földön javítani akarnak. A názárethi előtt is keresztrefeszítették az igazságot s majdnem kétezer év múltán sincs ez másként. . . Messiások azért mégis lesznek mindig. . . Ez az egyetlen fölemelő a nagypénteki strófában, mely ma sötétben végigbug a világon s mely ma sem tudja még megindítani az igazság hóhérait, kiknek kezéről csorog egyre a messiások vére évezredek óta s csorogni fog még évezredekig.

A rom. kath. plebania-templomban Nagypénteken délelőtti 9 órakor istentisztelet lesz, melyet megelőzőleg Kovács Lajos segédlelkész magyar nyelven prédikációt mond. Az istentisztelet után következik Krisztus urunk sirbatétele. Delután 2 órakor lamentáció lesz, mely után Brunner segédlelkész tart német prédikációt.

— **Helyettesítés.** Dr. Dellimanics Lajos főispán Tóth Béla antalfalvai járási állatorvosnak április 1-től számítandó 8 napi szabadságát engedélyezte, mely időtartamra Tóth helyettesítésére Fülöp György nagybecskereki kir. állatorvost rendelte ki.

— **A járási gyógyszerészek gyűlése.** A „magyarországi gyógyszerész-egylet XIV. járásköre“ április hó 11-én délelőtti 10 órakor Nagybecskerekben a Korona-szálló termében tartja rendes járási gyűlést. A gyűlés legfontosabb tárgyai: 1. A május hóban Budapesten tartandó évi közgyűlés tárgyainak megvitatása. 2. Az újonnan szervezett gyógyszerészi nyugdíjintézetbe való belépés pártolása. A vezetőség különösen az utóbbi pontra hívja fel már előre is a tagok figyelmét.

— **A szőnyeggyár állami kedvezménye.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a torontál- és varmegyei szőnyeggyár részvénytársaságnak tizenöt évi időszakra nyújtott kedvezményeket, a részvénytársaság jogutó daira, a nagybecskereki Dungserszky Lázár és fia cégre ruházta át.

— **Selymessy Sándor temetése.** Tegnapi délután temették el nagy részvet mellett a korán elhunyt dr. Selymessy Sándor nagybecskereki kir. törvényszéki bírót. A temetési szertartás, melyet Szabó Ferenc apátplebános végzett Kovács Lajos és Brunner Jakab segédletével, délután 5 órakor volt az elhunyt rákócútcái lakásán. A temetésen a gyászoló család tagjain kívül részt vettek az elhunyt karitászai, a kir. ügyészség, a járásbíró, a törvényszék tisztikara és szolgáloményzete, a fogházórság, továbbá nagyszámú gyászoló közönség, hogy elkísérjék utolsó útjára az elhunyt közhírségtelben és közszeretelben álló ferfit. A beszentelés után az érkezőporsót a gyászkozsira emelték s a szomorú menet megindult a rom. kath. temető felé, a hol az elhunyt holttestét a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Az elhunyt

koporsóját számos koszoru borította, melyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Szeretett Sándorunknak — Ilona. Szeretett fiunknak — apa és mama. Felejthetetlen apuskának — Mimi és Attila. Felejthetetlen fivérének — Ilona. Szeretett Sándorunknak — Piroška és Józsi. Szeretett jó rokonunknak — Aranka és Zsiga. Szeretete és kegyelete jeléül — a nagybecskereki kir. törvényszék, járásbíró és ügyészség. Dr. Selymessy Sándorunk — a nagybecskereki zenekedvelők egyesülete.

Itt említhetjük meg egyszersmind, hogy a gyászoló családot számosan keresték fel részvetnyilatkozatokkal, köztük dr. Dellimanics Lajos főispán és Valkovszky kir. táblai bíró Marosvásárhelyről. Tegnapi délelőtti a kir. törvényszék tagjai, élükön Zsiross Lajos kuriai bíróval, tisztelegtek az elhunyt neje, a kinek karitászuk elhalálása fölötti őszinte részvétüket fejezték ki. Ugyancsak tegnap délelőtti kereste fel az özvegyt a nagybecskereki zenekedvelők egyesületének küldöttsége is s az egyesület nevében Wagner Nándor alelnök fejezte ki Selymessy elhalálása feletti nagy részvétét.

— **Létity püspök a nagybecskereki szerb datárdához.** Dr. Létity György temesvári gör. kei. püspök vasárnapon történt felszentelése alkalmával a nagybecskereki gör. kei. szerb egyházi datárda sürgönyileg üdvözölte az új egyházfejedelmet, aki a mai napon sajátkezüleg ut aratában megköszönve a szívélves üdvözletet, püspöki áldását küldi a datárdának.

— **Csillaghullás.** A temesvári 7-ik hadtest és 20-ik hadosztály-tüzérezred, valamint a 29-ik gyalogezred egyéves önkétséi tegnap délután kapták meg a második csillagot és ezzel tizedesekké léptek elő. A gyalogos önkétséi iskola növendékei mindannyian előléptek, a tizedesek közül azonban csak 50 szafélék, a többiek csak husvét után lesznek tizedesek. Az előlépetett önkétséi névsora a következő:

A 29-ik gyalogezredben: Jakšics Zsuzsa, Reich Vilmos, Bernhard Konrad, Buzás Imre, Hasch Árpád, Scherer Oszkar, Grandjean Andor, Marsalek János, Weiner Ferenc, Rositz Imre, Spira Alfréd, Stiek Antal, Gedliczka Ottó, Sehr István, Riesser József, Krunitz Simon, Zoffmann Nándor, Schler Károly, Popovics István, Koka Sándor, Spitzer Berthold, Sebesyvá János, Schler József, Schmidt Arnold, Jakobi János, Dragics Milán, Lónyi József, Holub Sándor, Papffy Nándor, Wetstein Béla, Helfrich Lajos, Wersching József, Eisenhut György, Kleinger Miklós, Stefanovics Mihos, Fideg György, Hinterseer Károly, Kleitsch Ferenc, Gillis Lajos, Milu Kornél, Rös Miklós, Elmer Adám, Nikolics Miklós, Giatt Béla, Klein Aladár, Krauss Armin, Steyer Ferenc, Kollai Adolf, Atanazkovity Sándor és Klein Miksa.

— **A sorozás.** Nagybecskerek városában ma délelőtti befejezték a sorozást, aminek igen jó eredményt mutat fel, amennyiben 243 első korosztályba tartozó állításköteles közül 76 embert, 156 második korosztályba tartozó állításköteles közül 30-at s végül 105 harmadik korosztálybeli közül 14 embert besoroztak s így az összes besorozottak száma 120.

— **Az öngyilkos droguista.** Mint Temesvárról jelentik, Krecsmáry László nagybecskereki droguista, aki ott morfiummal megmérgezte

lete? Haha! Mert attól kitélik, hogy holmi beszámíthatatlanságot fog rám. . . Kimondatná törvényt, hogy eszelős voltam. . . De, hála Isten! megmaradt mind az öt érvemből; még ő sem vette el a jőzen eszemet, a lányom, a ki elhagyott, hogy azt a léhát kövesse!

— Melitta oly sokat szenvedett. . .
— Most is véded? . . . De jó! Őt nem is büntetem. Hisz mire köitene az anya, ha nem a fiára? És a fiát minden! Az összes birtokokat bérbe adtam huszonnégy esztendőre. Addigra éppen nagykoru lesz az unokám s maga vehet át mindent. Ez hat világos! A jövedelmet az árvaszék évről-évre tökéssíti s Melittának és fiának csupán négyezer forint jár ki esztendőnkint. . . Nos ugye. . . Es ha lányom bármí okból pörrel szennyezne be emlékemet, ha a köteles részt követelné: akkor apai atkom sújtana. . .

— De Tasziló bácsi!
— Ott van! . . . Ott van a papíron! . . . Es nem bántam meg! . . . Nem vonom vissza! . . .

— Melitta soha se merne ellenszegülni. . . Tiszteletben fogja tartani az apa tulszigoru akaratát is.

— Tulszigoru? Hát azért gyűjtöttem a számára — mert csak ő érte fáradtam — hogy más elpredáljon mindent és lányom koldusbotra jusson?

— Boldogtalanna teszi majd Melittát, mert Kázmér vele érezeti majd. . .

— Hát hagyja el! Akkor leszek én nyugodt még a sírban is, a mikor Melittám újra egyedül jár itt és egyedül jár majd ki a nyugó helyemhez!

A harag kimerítette az öreg embert. Visszadött a támlásszéken és elhallgatott. Jenő aggodni kezdett s már eszébe jutott, hogy orvosért küld. De Boronkay Tasziló újra fölélenkült:

— Megbűntetem azért is!

Elhallgatott újra és kezeibe temette arcát. Majd lehajlott a szék karjára s így maradt soká. Aztán nehéz sóhaj szakadt föl melléből. Jenő megragadta a kezét, azután fejét emelt föl.

— Tasziló bácsi!

— Áldjon meg az Isten, Jenő! És mond meg Melittának. . . és a kis unokámnak. . . a kis Taszilónak. . . hogy. . . hogy. . .

Egész teste megrándult, szeméi becsukódtak s az íment még kacagó, haborgó apa a hüseges Palhály Jenő karjai közé ájult.

De az még nem volt a vég. Ugy kellett történnie, hogy az élet kifürkészhetetlen erje még egy félm-pig függőben tartotta azt, a minék be kellett következnie. Borzasztó kedvtelenséi vannak néha a végzetnek. Oly jelenetet akart rögtönözni, melynek véres emléke szerencsétlenség mindenkire, a ki az ily jelenet érdekelt tanuja: Kázmérre és Melittára pedig valósággal, mint atók és kárhózat sújtott le. Az emberi tévedések büntetése azért oly iszonyu, mert soha sincs aranyban a szív rossz vagy jó indulatával.

A Maros-Kátán földott távirat sürgősen ment el s néhány órával később már a hadokló ágyához lépett Melitta. Egyedül jött gyermekével. . . A férj jobbnak látta, hogy csak a második táviratra keljen utra. Minek háborítsa gyűlöt jelenlétével a hadokló utolsó pillanatait? . . .

Kis fiával karján közeledett az engedetlen leány apjához. Az öreg Miklós lovász már ott guggolt ura előtt és ott állt Jenő könyes szemekkel.

— Atyám, édes jó atyám! — rebegte Melitta — elhoztam az unokádat. . . Örömet és vigaszt hoztam. . . Én nem kérek mást, csak

bocsánatot. . . Csak a boldogságomat: ezt bocsásd meg nekem!

Csókokkal helmozta el a támlásszék karján nyugvó kezét, mely hideg volt, mint egy ülő kőszobore. Jenő közelebb lépett.

— Későn jöttél, Melitta, — sugta halkán.

De az aggyastán összaszedte minden erejét. Táguló, oh, mily felelmesen táguló, merev, hideg szemekkel nézett a gyermekre, a ki mosolygott, mint valami pirosra festett viasz-baba s egy csöppet se félt a hóféher szakállu, bozontos hajú ember-romtól. A rom megmozdult. Szólni akart. De csak szaggatott, félig elhaló szavakat ejtett ki:

— Övé minden! . . . De nem jó. . . még se jó! . . . A végrendelet! . . . Hatha meghal. . . a gyermek. . . az unokám. . . az ő fia? . . . Nem bírom. . . félek! . . . Rossz ember. . . rossz apa is! . . . Boszut fog állni! . . .

— Nem, atyám, nem!

De a hadokló csak folytatja:

— Kinozni fogja. . . haláira kinozza! . . . A kapzsi. . . a gonosz. . . a gyilkos! . . . Meg életére tör. . . elemészti a fiát. . . es övé az örökség! . . . Nem akarom! . . . Hivjátok a törvénytészeket! . . . A bírákat. . . Hol a végrendelet? . . . Segítsetek! . . . Segítsetek! . . . Ah!

Még hadonázott a kezeivel. . . még hörögött. . . még haborgott. . . Közben Melitta sikoltva, zokogva hallgatta a retentő szavakat. . . Riadt tekintettel nézte a vergődő öreg embert: hátha meg fölveti a szemét, még beszédre nyitja ajkát, hogy visszavonja a képtelen gyanút. . . De engedetlen mosoly nem vonult a hideg-gülö arcra, mely a ravatalon is úgy meredt a nézőkre, mint a megtestesült bizalmatlanság.

Prém József.

magát, te
méletét
kiszívve
hez címz
elbucsu
nem tesz
este sóg
ták, honr
mellett

jövő hó
Április h
15. 16.
meg elég
gy keves
mint a
melynek
a föjelleg
szarazab
állandóbb
második
hava tav
csak a l
melenebb
kerülhet
következh
melegke
szádo és
is valosz
Május hó
a témény
S-ki es
bajt is n
kezdve m
dójás a
március
kedvező

tegnapi
cim alatt
szerint te
vasárnap
vasufelvg
a eszt
rendőrség
közönség
a egész
vasufelvg
Nagybecsk
azatan, h
a hol a
éjtél táj
kőve, őss
István itte
matta a t
figyelemz
s ne a j
de a n
nem volt
s nem en
dolog. A
igazojak,
ból kijött
valószínű
el, vagy

is nagy t
a mely,
megdöbb
8 ora taj
jelzett. A
s egy tel
súlyos ha
itteni köm
a robogó
lenül, hog
bokája el
azonnal a
l és a ve
tüzeltő-pu
tesse a t
magát a t
éjjel fél
ez alkalom
hogy a
egyictnek
gerendatú

Va
Gly
Sara
ugy felm
korban
nyult. Is
Schauta,
bauer st

nyelkek közül... Szeretett... Mimi és... Szere... Szeretett... Szeretete... keresi kir... g. Dr. Sely... ereki zene...

d, hogy a... fel részvét... lmanes... táblai bíró... törvény... kuria bíró... kinek kar... részvétüket... kereste fel... velők egye... t nevében... Selmessy

eraki szerb... pesvári gör... entelése al... erő egyházi... egyházfje... utatrata... t, püspöki

ik hadtest... int a 29-ik... ap délután... zel tizede... ntes iskola... a tüzetek... bbiek csak... előzetett

sics Zsarkó... buzás Imre... Jean Andor... szitz László... Otmar. Sehr... Zoffmann... ván, Koka... nos, Schlier... os, Dragics... r. Papffy... Wersching... klós, Stefa... eer Károly... rnél, Röser... Giart Eda... rene, Kállai... Miksa.

rosában ma... rov igen jó... 3 első kor... 76 embert... llitasköteles... prosztálybeli... összes be...

Temesvár... nagybecske... negmérgezte

gomat: ezt

szék karján... egy ülő kő...

gta halkan... inden erejét... nerev, hideg... mosolygott... baba s egy... zontos hajó... zólni kart... kat ejtett ki... jó... még... tha meghal... az ő fia?... ossz ember... állni!...

nozza!... os!... Még... és övé az... vjatók a tör... a végrende... Ah!... még hór... zben Melitta... tő szavakat... ő öreg em... még beszédre... elen gyant... ut a hide... y meredt a... tianság... am József.

magát, tegnap esti 6 óraker, anélkül, hogy eszméletét csak egy pillanatra is visszanyerte volna, kiszenvedett. A szoba asztalán egy, a feleségéhez címzett levelet találtak, melyben érzékenyen elbucszott hitvesétől, de öngyilkosságának okáról nem tesz említést. A mentők még tegnapelőtt este sógora, J a r o m i s z Ernő lakására szállították, honnan tegnap délután 4 óraker élénk részvét mellett el is temették.

A Meteor az áprilisi időről. A Meteor a jövő hónap időjárásáról a következőket jelenti: Április havának esőmennyisége: 2., 4., 7., 10., 14., 15., 16., 17., 23., 26., és 29-re esnek. Számuk még elég nagy, de erősebbük már nem annyira, így kevésbé érezhető változásokat fognak előhozni, mint a márciusiak. A 2-ika kitörései meleg, melynek hatáskörében viharos vagy zivataros lehet a főjelleg. A 10-ikénél hideg, a 14. erős, a többi szárazabb és melegebb jellegű, úgy hogy a szebb, állandóbb meleg tavaszi napok csak április hó második felében várhatók állandóbban. Április hava tavaszi meleg hónapnak ígérkezik, melyet csak a 10-iki esőmennyiség hideg jellege fog kellemetlenebbül megzavarni, amedőn még fagypontra alá kerülhet a hőmérséklet, vagy pedig hidegebb eső következhetik be. A husvétii ünnepek kellemes melegeknek ígérkeznek, legfőképpen nyári zivataros száraz eső zavartalja meg a kirándulókat, az is valószínűbb a második mint az első napon. Május hónap, a bojgók állásából következőleg, a terményekre nem mutatkozik kedvezőnek, a Siki esőmennyiség veszedelmes hideg jellege nagy bajt is hozhat, majd a 13-iki esőmennyiség hatásától kezdve meleg ugyan, de száraznak ígérkezik az időjárás, ami az ezt megelőző hideg jelleg s a március erős változó időjárása után nem fog kedvező hatásokat nyújtani az aratásra nézve.

Jelenet a vásártéren. Egy helyi lap tegnapi számában „Útcan kiraboló vasutas” cím alatt egy közlemény jelent meg, a mely szerint tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek a vásártéren megamadták Szabó Lajos módosi vasútfelügyelőt, a kit botokkal agyba-főbe vertek s ezüst óráját láncostól együtt elrabolták. A rendőrség most arról értesít bennünket, hogy a közlemény nem felel meg teljesen a valóságnak s az egész eset ebből áll: Szabó Lajos módosi vasútfelügyelő tegnapelőtt a sorozásra bejött Nagybecskerekre. Ugyanaznap éjjeli történet azonban, hogy Szabó végigjárt néhány koresmat, a hol alaposan felöntött a garatra. Ugy éjjel tájban a vásártéren levő Petőfi-kávéházból kijöve, összemártakozott Plesz István es Aló István itteni legényekkel s mivel nem volt biztos a juttat a talaj, Plesz Istvánba tartorodott, aki figyelemzette őt, ha részeg, úgy menjen másutt s ne a járdán. Erre Szabó gorombászkodni kezdett, a mire Plesz megfrieskanta őt. Verekedés nem volt, mert Aló rögtön közibük vetette magát s nem engedte, hogy tetlegességre kerüljön a dolog. A mi Szabó óráját illeti, úgy a tanuk igazolják, hogy a mikor Szabó a Petőfi kávéházból kijött, sem óra sem lánc nem volt nála s valószínű, hogy vagy ő maga zálogosította azt el, vagy pedig mámoros fejjel elvesztette.

Esti tüzijármák. Tegnap este két ízben is nagy tüzijárma zavarta meg a város esendjét, a mely, tekintettel a nagy szélviharra, érthető megdöbbenést okozott. Az első tüzijárma este 8 óra tájban volt, a mikor is a toronyór tüzet jelzett. A Temesvári-utcában egy istálló égett le s egy tehén is áldozatul esett. Ez alkalommal súlyos baleset adta elő magát. Ugyanis Higl József itteni közműves visszajövet a Hunyad-utcan leugrott a robogó szerelőkocsiról, azonban oly szerencsétlenül, hogy lábával a kocsii kerekéi alá került s bokája eltörtött. A szerencsétlenül járt embert azonnal a kórházba szállították, ahol orvosi kezelés alá vették. Ez a baleset arra kényszerítette a tüzoltó-parancsnokságot, hogy ezuton figyelmeztesse a közönséget, hogy tűz esetén tartssa távol magát a tüzoltó kocsiktól. — A második tüzijárma éjjel fel 10 óra körül keletkezett. Szerencsére ez alkalommal sem történt nagyobb baj, mint-hogy a nagybecskereki takarek- és hitelileg-egyletnek a Széchenyi-parton levő házában gerendatűz keletkezett, ez azonban ely csekély

jelentőségű volt, hogy a tüzoltóság kivonulására nem is volt szükség, mert egy-két kanna vízzel a tüzet elfojtották.

Siketnémák felvétele. A siketnémák szegedi intézetébe nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül 7—12 éves siketnémák vétetnek fel. A felvételi iránti kérvények az intézet felügyelő-bizottsághoz küldendők be; mellékletek: keresztlevél, orvosi és hatósági bizonyítvány. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

TAVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Oroszország óvása. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tokióból táviratozzák: Oroszország a japáni kormánytól óvást emelt, a miért a japánok Port-Arthur negyedik támadásánál elpusztították a Samsanmajni vesztegzárállomást.

Harcok a szárazföldön. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint az orosz és a japán hadsereg már igen köze állanak egymáshoz, sőt az előőrsök között állandó csatározás folyik. Az angol táviratok ezeket a csatározásokat az oroszokra nézve igen kedvezőtleneknek jelzik.

Nagycsütörtök az udvarnál. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Nagycsütörtök alkalmával a király ma nagy ünnepek között elvégezte a szokásos lábmosást, melyen 12 aggastyánnak mosta meg a lábát. A szertartáson jelen voltak az összes főhercegek és udvari méltóságok. A szertartás után az öregeket a király 30—30 koronával megajándékozta.

A király Abbaziában. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Abbaziából jelentik: A király, mint már köztudomásu, a husvétii ünnepek után, április 7-én Abbaziába érkezik Oszkár svéd és norvég király látogatására. Ottó főherceg neje, Mária Jozefa főhercegnő tegnap érkezett meg Abbaziába, hogy királyunk fogadására az előkészületeket megtegye. A főhercegnőt Matuglie déli vasúti állomáson Manussi, a voloszkai kerület kapitánya és a halóságok fejei várják. Matugliáról a főhercegnő az „Angiola” villába hajtattott, a hol a király fogadására már minden a legnagyobb rendben elkészült.

Sorozás Ausztriában. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből táviratozzák, a 14. §. alapján császári rendelettel elrendelték Ausztriában az ujoncozást.

Az osztrák pénzügyminiszter Dalmáciában. Budapest, március 31. (A „Torontál” ered. táv.) Zárából jelentik, hogy Böhm-Bawerl osztrák pénzügyminiszter a „Zara” jachton két napi tartózkodásra odaérkezett. A miniszter Zárából Hocevar Lajos lovag dalmát pénzügyigazgató kíséretében Raguzába utazik.

Merénylet egy ersek ellen. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti táv.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Egy Vaszilik Krisztomanosz nevű görög kétszer rálött a püspöki épület udvarán Gerazimosz bolgár érsekre. A merénylőt letartóztatták.

Öngyilkos magyar tengerész. Budapest, március 31. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Fiuméből jelentik, a „Szell Kálmán” nevű Adria-hajó parancsnoka táviratban értesítette az Adria hajóstarsaság fiemei igazgatóságát, hogy a gőzös első gépésze Komporday Róbert e hó 25-én

éjjel a tengerbe vetette magát és odaveszett. Komporday, a ki 32 éves volt és 1892. óta volt az Adria szolgálatában, életuntság miatt ugrott a tengerbe Végzetes tettét akkor követte el, mikor a hajó odessza—rotterdami útjában a biskay i öből északi részén járt.

Nagy erdőégés. Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti táv.) Mármrosszigeti távirat szerint ott a környéken nagy erdőégés pusztult s eddig már több mint 1000 hold terület égett le.

Nagy tűz. Budapest, március 31. (A „Torontál” ered. táv.) Borgata vasmegevi községben, mint Szombathelyről jelentik, egy kis fiu tüzzel játszott, aminek következtében tűz támadt s több ház, számos gazdasági épület, továbbá az ev. iskola a lángok martaléka lett.

Budapesti gabonatózsdé. Budapest, 1904. március 31.

A készaruüzlet hivatalos árjegyzesei:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	8.05	8.30	80	8.40	8.60
Pestvidéki uj	76	8.—	8.25	80	8.35	8.50
Bánsági uj	76	7.85	8.05	80	8.20	8.30
Bácskai uj	76	8.05	8.30	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.45	6.60
„ másodrendű					6.35	6.45
Árpa takarmány					5.80	6.—
„ égetni való					5.70	5.80
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					5.50	5.70
Tengeri bánsági					5.20	5.30
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					10.35	10.55
„ bánsági					—	—
Köles					5.30	5.40

Határidő-üzlet. Budapest, március 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mérték en emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra 1904.) 8.14 — — Buza (októberre 1904) 8.10 — — Tengeri (áprilisra 1904.) 5.23 — — Zab (áprilisra) 5.29 — — Zab (októberre) — — — — Rozs (áprilisra) 6.40 — — Rozs (októberre) — — — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.

Pancsováról: délután 5 óra 55 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 36 p.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.

Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.

Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

== A kir. kormány által segélyezett ==

szövőgyár

Kugler Lipót és Fia

Nagybecskerek.

Gyár és festőműhely: Bakics-utca.

Gőzüzemre berendezett műfestőműhely

mindennemű uri, női és gyermekruhák
festésére teljes és felbontott állapotban.

Prémárúk, bőrök, szőnyegek, butorszövetek, asztal- és agy-
terítők, függönyök, csipkék, szalagok, harisnyák, selyem,
gyapju, gyapot, jute és disztollak festését elvállalják.

Olesó gyári árak! **Vegyi tisztító intézet.** **Olesó gyári árak!**

— Renkívül figyelmes, gyors kiszolgálás. —

Fehérités és csinozás. Fehérités és csinozás.

286-6.1

CIPÓT

mely
a legelegánsabb
legkényelmesebb
legtartósabb
legolcsóbb

a legnagyobb választékban csakis

TC „TURUL” cipőgyár r. t. TC
RT RT

főraktárában

Nagybecskerek, Fő-utca Herczföld-féle házban
vásároljon.

	<p>Férfi cugos cipő prima vikszosbőr . . . frt 2.50</p> <p>Férfi füzös cipő igen erős bőrből . . . „ 2.75</p> <p>Női füzös cipő fekete és színes, elegáns és kiváló munka . . . „ 2.50</p> <p>Női gombos cipő fekete és színes, divatos es sikkos . . . „ 2.75</p> <p>Leánycipők, füzös és gombos, fekete és színes „ 1.80</p> <p>Gyermekcipők ugyanaz . . . „ .80</p>	
		

Különlegesség: Amerikai Goodyear cipő.

278/a-4.2 (VIII.)